

Comiat a Miquel Pairolí

Rere la porta, una paret de fum

Josep M. Fonalleras

M'he passat la "tarda càlida d'estiu", com diu Vinyoli, "com un que parla amb entelada veu". Han estat unes hores, en aquesta tarda trista d'un dimecres de juliol, de busseig en les hemeroteques. La meua memòria és feble i no recordava l'any que en Miquel i jo vam començar a partir-nos un mateix espai a El Punt. Era el mes de setembre de 1985 i ell publicava els dimarts, els dijous i el dissabte; i jo, els altres dies, excepte dilluns. La columna d'en Miquel es deia l'Enrenou. La meua, Un Sofà a la Ribera. Després, al cap de dos anys, es van editar dos llibres amb un recull de les peces que ens semblaven més dignes. I vam fer una presentació conjunta. Aquesta tarda del juliol que s'ha endut en Miquel m'he dedicat a evocar-lo amb les fotos d'aleshores. No duia barba i tenia un rostre ufanós i amable. Mentre jo em revestia d'una certa modernitat que ara em sembla molt resclosida, ell ja conreava la llavor que l'ha definit tots aquests anys, al llarg d'una vida en la qual ha procurat (i ha aconseguit) definir-se "amb una mica de voluntat d'estil, que vol dir escriure els mots amb ordre i ambició de claredat". És l'estil que ha marcat la seva prosa i que Narcís-Jordi Aragó (i reculem al 1984!) ja veia com a "transparent, solemne i reposat". L'estil que Lluís Muntada, l'any 2000, definia amb precisió: "Encomana un refús del ditirambe i l'esquematisme, i desprèn un hàbit d'honestetat intel·lectual".

Poc més hi puc afegir. Un escriptor és un estil, i en Miquel és un escriptor enorme, algú que ha sabut crear un món (no solament reflectir-lo) a través de la paraula i de la sintaxi. Ara em vaga de recordar alguna conversa que havíem tingut sobre els realistes italians, aquella generació (ara ben perduda i oblidada) en la qual podríem incloure Vittorini, Pavese, Moravia... i Bassani. Aquesta tarda "en què recordo els amics que han mort", Bassani se m'apareix com el definitiu nexa d'unió amb en Miquel. En una enquesta de la Llibreria 22, l'any 2003, va triar *Dietro la porta* com un dels seus llibres de capçalera. També és en la meua llista, en un lloc molt destacat. Ens ajunta la literatura, doncs. I ara ens separa aquesta beneiteria de la mort, "una paret de fum / que priva sols de veure'ns". Torno a Vinyoli i als morts: "(...) Fem-nos lentament / al pensament que alguna cosa d'ells / és molt a prop".

Josep Maria Fonalleras és escriptor

Nocturn de primavera

Miquel Berga

La veu de John Donne devia retronar per la catedral de Sant Pau, a Londres: "Mort: no et sentis orgullosa... Mort: tu moriràs!" El reverend feia versos amb les paradoxes extremes que era tant del gust dels poetes barrocs. A en Miquel Pairolí aquesta retòrica no li feia ni fred ni calor. Ell era de l'estip d'en Montaigne i, sobretot, d'en Josep Pla, a qui va dedicar un llibre esplèndid (*La geografia íntima de Josep Pla*). Quan algú que ens és proper se'ns mor, sentim que la mort senyoreja amb orgull, obscenament orgullosa, i ens deixa, implacable, cada vegada més orfes. Estem de dol a El Punt i i ho està el periodisme i la literatura catalana. Sempre des de la perifèria, sense estridències, amb rigor, la veu d'en Pairolí s'havia fet un lloc en el panorama literari del país. Avui, però, un només té esma per retornar la paraula a en Miquel, a l'escriptor, per seguir-lo fent present i per rebaixar els fums a la mort orgullosa. El seu darrer llibre, una obra de maduresa, estava amarat d'amor a la vida i de premonicions de la mort: des del títol tardor *Octubre* fins a l'última paraula del llibre "morir". Segurament l'autor només pretenia escriure un altre llibre, però hi ha llibres que s'atorguen qualitat de testament. A *Octubre* Pairolí celebra la vida amb plena consciència de la mort: "Amb la certesa resignada, doncs, que un dia o un altre ens tocarà desèsser, sabedors que som matèria inscrita en el temps, celebrem el moment de ser, de participar, amb consciència, de la vida. Gaudim-ne. Ara que és a tocar la primavera". Acabada la primavera, en Miquel ha vist, lúcid, com queia el teló.

Professor de literatura a la UPF

Gent

M.J. Jordan
@MarijoJordan

Maria Shriver es pot fer d'or

Acaba de sortir la llista de dones de Hollywood amb més ingressos l'any de la revista *Forbes*, que encapçalen **Angelina Jolie** i **Sarah Jessica Parker** (amb guanys que s'acosten als 30 milions de dòlars), però el que més em crida l'atenció avui són les xifres que envolten **Maria Shriver**, la Kennedy que divendres va presentar demanda de divorci contra l'infidel **Schwarzenegger** i que acaba de passar tres dies de vacances a Barcelona per tancar les ferides amb el sol de Mediterrani (l'Àstima que va ploure). Sembla que estaríem parlant d'una fortuna d'entre 500 i 700 milions de dòlars i que, segons les lleis de Califòrnia, a la periodista ara en període sabàtic n'hi correspondria la meitat. A més, aquests dies les editorials li estan oferint més que a **Bill Clinton**, fins a 15 milions de dòlars, perquè escrigui les seves memòries i expliqui alguna tafaneria sucosa sobre la dona guatemalenca que li feia d'assistenta i que fa 13 anys va tenir un fill amb l'exgovernador. Un nen que té la mateixa edat que el fill de Shriver i Schwarzenegger, **Christopher**, que aquests dies ha acompanyat la seva mare i els seus tres germans de pare i mare, **Patrick**, **Christina** i **Katherine**, a Barcelona. Dimecres van deixar l'hotel Arts, centre d'operacions d'una estada de la qual Patrick ha deixat constància al Twitter: ha destacat que han visitat Gaudí, tal com fa uns dies va fer **Eva Longoria** després de gaudir dels 45 plats del menú d'El Bulli amb **Eduardo Cruz**, **Penélope** i **Bardem**, en una cala empordanesa que quan li pregunten pel Twitter on és, diu: "Al mig de no se sap on".

Longoria és precisament una de les actrius que més vincles estableixen amb la publicitat, un dels factors d'enriquiment més importants a Hollywood, però això no ha fet que superés, en la llista *Forbes*, Sarah Jessica Parker, que (a més de rebre percentatges d'emissió de *Sex and the City*) suma els

La dona d'Arnie ha passat uns dies a Barcelona ■ REUTERS

guanys del segon film sobre la sèrie i el que rep amb els perfums i les línies de moda que dissenya. Jolie n'ha tingut prou amb el salari cobrat per *Salt* i *The tourist* (films que van recaptar 300 i 280 milions

a la taquilla) per col·locar-se a dalt del rànquing.

Jennifer Aniston ha millorat la seva situació en relació amb l'any passat per la seva participació en el film *Sígueme el rollo*, mentre la polèmica amb

la protagonista de *Tomb Raider* no decau. Després que la rossa es dolgués de com havia destrossat el seu matrimoni amb **Brad Pitt**, ara és la morena qui riu en veure que el nou amor d'Aniston, el guionista **Justin Theroux**, ha trencat una relació de 14 anys amb la seva companya dissenyadora per córrer als seus braços. Sembla que estan tan enamorats que l'actriu es vol agafar un any sabàtic (el setè art la pot esperar tranquil·lament). Qui és ara la que destrossa llars?, diuen que comenta Jolie. Però això anava de diners, així que reprenc el fil i acabo recordant que **Daniel Radcliffe**, que recentment ha explicat que va viure una època submergit en alcohol, ha guanyat 53 milions d'euros per la nissaga de Harry Potter i diu que no sap ben bé què fer-ne.

fòrum
Santa Cristina d'Aro

JUNY-SEPTEMBRE
ESGLÉSIA PARROQUIAL

XV
TEMPORADA

SANTA CRISTINA D'ARO

3
concert núm. 3
dissabte 9 de juliol 21 h

RTÉ VANBRUGH
QUARTET

Quartet de corda

Obres de Haydn, Prokòfiev, Schubert i Grieg

112435-10383303

Generalitat de Catalunya
Departament de Cultura

Diputació de Girona

Ajuntament de Santa Cristina d'Aro

Amb el suport de:

Universitat de Girona

AVUI+

EL PUNT

Cat Música

culture ireland
culture éireann